

Motion till riksdagen 2005/06:Ju306

av **Maria Larsson m.fl. (kd)**

Tjugo krav för kvinnofrid

Motionen delad mellan flera utskott

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut	2
Inledning	3
Kommunalt ansvar för kvinnojourer i hela landet.....	4
Medelsfördelningen till kvinnojourer.....	4
Rehabilitera män som slår kvinnor.....	5
Elektronisk övervakning i samband med besöksförbud	6
Snabbare handläggning av brottsskadeärenden.....	6
De rättsvårdande myndigheternas informationsskyldighet	7
Obligatorisk brottsofferkunskap i polisutbildningen	8
Anpassade domstolslokaler	8
Vittnesstöd	9
Bättre skydd för adressuppgifter	9
Personer inom rättsväsendet som begår brott.....	10
Bristande samtycke och Europakonventionen.....	10
Särskilt utsatt situation	11
Stoppa reklamen för sexklubbar.....	12
Förbjud sexköp i hela Europa.....	12
Skärp straffet för människohandel	13
Översyn av lagen om människohandel för sexuella ändamål.....	13
Uppehållstillstånd till offren för människohandel	14
Skadestånd till offren för människohandel.....	14
Ge offer för människohandel rätt till en stödperson	15
Hedersrelaterat våld	15

Fel! Okänt namn på

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att 5 kap. 11 § socialtjänstlagen (2001:453) skall ges följande lydelse: ”Socialnämnden skall verka för att den som utsatts för brott och dennes anhöriga får stöd och hjälp. Socialnämnden skall härvid särskilt beakta att kvinnor och barn som är eller har varit utsatta för hot, våld eller andra övergrepp i hemmet kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.”¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om medelsfördelningen till kvinnojourer.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rehabiliteringsinsatser för män som slår kvinnor.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om elektronisk övervakning i samband med besöksförbud.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att brottsskadeärendena skall handläggas inom tre månader.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att informationsinsatserna till brottsoffret under polisutredning bör förbättras och att de rättsvårdande myndigheterna bör ges en skyldighet att informera brottsoffer om en brottslings permissioner och frigivning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obligatorisk utbildning av dem som i sitt arbete kommer i kontakt med brottsoffer.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av reglerna kring skyddade adressuppgifter.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om av samhället arvoderade aktörer inom rättsväsendet som begått brott.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen återkommer till riksdagen med en noggrann analys av frågan om bristande samtycke som grund för straffansvar vid våldtäktsbrott i relation till Europakonventionen.
11. Riksdagen beslutar om ändring av lydelsen av 6 kap. 1 § andra stycket brottsbalken så att uttrycket ”hjälpplöst tillstånd” ersätts av ”särskilt utsatt situation”, enligt vad i motionen anförs.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en utredning om ett förbud mot reklam för sexuella tjänster.²
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öka trycket inom EU för att straffbelägga köp av sexuella tjänster i EU:s ramlagstiftning mot människohandel.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att höja minimistraffet för människohandel för sexuella ändamål från två till fyra års fängelse.

Fel! Okänt namn på

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en översyn av lagen om människohandel för sexuella ändamål och begreppet ”otillbörliga medel”.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att erbjuda offer för människohandel uppehållstillstånd i Sverige.³
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att förskottera skadestånd till brottsoffer.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att förenkla möjligheterna att frysa pengar som misstänks häröra från människohandel.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att ge offer för människohandel rätt till en stödperson.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om åtgärder för att stävja det hedersrelaterade våldet.³

¹ Yrkandena 1 och 2 hänvisade till SoU.

² Yrkande 12 hänvisat till LU.

³ Yrkandena 16 och 20 hänvisade till SfU.

Fel! Okänt namn på

Inledning

Sedan socialdemokraterna återtog makten 1994 har det varit mycket tal om jämställdhet, kvinnofrid och att ha ett feministiskt perspektiv på politiken. Mycket har sagts av Göran Persson, Margareta Winberg och Mona Sahlin. Mycket har sagts men lite har hänt.

Faktum är att när det gäller kvinnofrid så har utvecklingen gått åt helt fel håll. Allt fler kvinnor blir kränkta. Allt fler känner sig otrygga. Förra året anmäldes 20 procent fler fall av kvinnomisshandel än 1995. Våldtäkterna ökade under samma period med 54 procent och antalet fall av sexuellt ofredande med 63 procent.

Det är nu dags att gå från ord till handling.

Med kristdemokrater i regeringen efter valet nästa år kommer jämställdhetsretorikens tid att vara över. Där vänsterkartellen endast presterat tomma ord och fagra löften, kommer vi att visa på handling. I denna motion presenterar vi 20 krav för att nå en bit på vägen att skapa en verklig kvinnofrid.

Kommunalt ansvar för kvinnojourer i hela landet

Kristdemokraterna föreslår att alla kommuner ska vara skyldiga att tillhandahålla resurser för en kvinnojour.

Kvinnjourerna runt om i landet gör ett gott arbete men behöver mer resurser till sin verksamhet. De kvinnor som utsätts för hot och våld behöver stöd från en jourverksamhet dels individuellt före, under och efter rättegångar, dels i form av självhjälpgrupper.

På riksplaneln är misshandel och kvinnofrid uppmärksammade problem, men på kommunal nivå ser det inte alls likadant ut. Mer än hälften av Sveriges kommuner saknar kvinnojour. Man kan se att misshandeln ökar. Detta ger en oroväckande bild. Kristdemokraterna menar att kommunernas stöd till verksamhet riktad till utsatta kvinnor och barn måste utvecklas och intensifieras. Därför bör 5 kap. 11 § socialtjänstlagen skärpas så att den kräver av kommunerna att de ger stöd och hjälp åt brottsoffer och då särskilt beaktar kvinnor och barn.

Medelsfördelningen till kvinnojourer

Kristdemokraterna föreslår att statens bidrag till kvinnojourerna ska fördelas direkt till de lokala verksamheterna av Brottsoffermyndigheten.

I dag betalar staten bidrag till landets kvinnojourer på flera olika sätt. Dels fördelas bidrag till centralorganisationerna ROKS och SKR via Socialstyrel-

sen, dels kan lokala kvinnojourer tillsammans med kommunen söka bidrag hos länsstyrelsen.

Kristdemokraterna har tidigare kritiserat att regeringen har valt att stödja den starkt politiserade centralorganisationen ROKS i stället för att stödja de lokala kvinnojourerna. Vi menar att det stöd staten betalar ska gå till att stödja de som behöver hjälp och inte till åsiktsproduktion och central administration. En granskning av centralorganisationernas årsredovisningar visar att det bara är en tredjedel av statsbidragen som betalas ut via Socialstyrelsen som går vidare till den lokala verksamheten som syftar till att hjälpa utsatta kvinnor.

Kommunerna ska ha ett ansvar att ekonomiskt stödja kvinnojoursverksamhet. I dag drivs kvinnojourerna av ideella föreningar, vilket sänker tröskeln för utsatta kvinnor att våga ta en kontakt. Vi ser positivt på att det civila samhället tagit så stort ansvar för kvinnojoursverksamheten men vi anser att kommunerna och staten måste ta ett större ekonomiskt ansvar.

Dessutom bör samhället byggas nerifrån och uppåt på ett sådant sätt att små gemenskaper sluter sig samman och överlåter till större sammanslutningar sådana uppgifter som de inte själva kan klara på ett ändamålsenligt sätt. Det faller sig därför mer naturligt att riksorganisationerna finansierar sin verksamhet genom sådana avgifter som medlemmarna finner lämpliga.

Kvinnjourernas arbete kan till vissa delar liknas vid det arbete som många brottsofferjourer genomför. Det är därför mer naturligt att stödet till verksamheten anslås via ett nytt anslag under utgiftsområde 4. Detta skapar också en större tydlighet kring statsbidragens omfattning.

Regeringen bör ge Brottsoffermyndigheten, som har erfarenhet att hantera liknande typer av bidrag, i uppdrag att överta länsstyrelsernas och Socialstyrelsens roll i fördelningen av statsbidrag till kvinnojourerna.

Rehabilitera män som slår kvinnor

Kristdemokraterna föreslår att länsstyrelserna ges i uppdrag att verka för att ett program för behandling av män som dömts för våld mot kvinnor upprättas i varje län.

Varje år anmäls över 20 000 fall av kvinnomisshandel. Av dessa beslutades om åtal i 4 951 fall. Personuppleringen var 23 procent. Det betyder att en gärningsman i 23 procent av de anmälda fallen kunde bindas till brottet.

Att arbeta förebyggande med attityder och att rehabilitera män som slår kvinnor är långsiktigt de enda lösningarna på problemet med våld mot kvinnor. Att bygga rehabiliteringsprogram för att påverka dessa män är därför väsentligt. Den man som dömts för misshandel eller våldtäkt måste under strafftiden få kompetent behandling. Länsstyrelserna bör ges i uppdrag att genom samtal med kommuner, landsting och frivilligorganisationer verka för att ett program för behandling av män som dömts för våld mot kvinnor upprättas i varje län.

I Malmö har man arbetat med ett rehabiliteringsprogram kallat Fredman. Det riktar sig till män som utövat våld i nära relationer och som dömts till skyddstillsyn eller fängelse eller som har elektronisk övervakning. Män som

Fel! Okänt namn på

frivilligt söker sig till Fredman är också välkomna. Målsättningen är att få männen att ta ansvar för sina handlingar. Genom att synliggöra våldet och ge männen kunskap, förändrade attityder och bättre självkänedom med ökad empatisk förmåga, skall mannen hitta alternativa lösningar till våld.

Elektronisk övervakning i samband med besöksförbud

Kristdemokraterna föreslår att de män som beläggs med besöksförbud också ska kunna förse med elektronisk fotboja.

Sedan den 1 september 2003 gäller den nya lagen om utökat besöksförbud. Vi anser att det är bra att det nu är mannen som vid misshandel av kvinnan kan förbjudas att vistas såväl inom ett geografiskt område som i det gemensamma hemmet. Trots förbättringar av lagstiftningen lever många kvinnor fortfarande i rädsla för att mannen ska söka upp dem. Det är samtidigt vår mening att överträdelse av besöksförbud ska kunna ge inskränkningar i mannens rörelsefrihet med hjälp av elektronisk fotboja. En övervakning med elektronisk fotboja ökar möjligheterna att säkerställa att besöksförbudet verkligen efterlevs och bidrar på det sättet till att höja den hotade kvinnans trygghet och livskvalitet. Regeringen bör återkomma med lagförslag härom.

Snabbare handläggning av brottsskadeärenden

Kristdemokraterna föreslår att alla brottsskadeärenden ska handläggas inom tre månader.

Brottsoffermyndigheten ska ha en central funktion när det gäller stöd till dem som drabbas av brott. Effektivitet, snabbhet och hög kvalitet vid handläggningen av brottsskadeärendena är nödvändigt för att garantera det enskilda brottsoffrets rätt till ersättning och behov av trygghet och stöd. I regleringsbrevet för 2001 fick myndigheterna i uppdrag att handläggning ska ske inom fyra månader. År 2003 tog man bort kravet på att handläggning ska ske inom viss tid. I stället säger regeringen i regleringsbrevet att ärendena ska handläggas så snabbt som möjligt med hänsyn till den utredning som ärendet kräver. Under 2003 avgjordes 83,5 procent av ärendena inom fyra månader. Kristdemokraterna är kritiska till att regeringen tagit bort kravet på handläggningstid. Det är ytterst angeläget att Brottsoffermyndighetens handläggningstider är rimliga. Målet för vår politik är att människor som drabbats av brott ska erhålla all den kvalitativa och kvantitativa hjälp de behöver för att kunna återgå till ett normalt liv.

De rättsvårdande myndigheternas informationsskyldighet

Kristdemokraterna föreslår att de rättsvårdande myndigheterna ska ges skyldighet att informera brottsoffren om dömda brottslingars permissioner och frigivning.

De rättsvårdande myndigheternas skyldighet att ge information och stöd till dem som utsatts för brott har skärpts ett antal gånger under de senaste decennierna. Trots detta återstår mycket arbete vad gäller myndigheternas information till brottsoffer och vittnen. Inom rättsväsendet finns en insikt om behovet av förbättringar på det här området.

Riksdagen beslutade våren 2001 om att 13 a § i förundersökningskungörelsen skulle ändras så att information om stöd lämnas i större utsträckning än vad som sker i dag. Polisen ska enligt paragrafen, när det är möjligt och lämpligt, fråga brottsoffret om denne vill att man ska kontakta en stödorganisation. Kristdemokraterna hade en reservation till förslaget då vi anser att polisen alltid, såvida det inte är omöjligt eller olämpligt, ska fråga brottsoffret om stödsatser behövs. Brotts-offret som befinner sig i ett chocktillstånd behöver allt stöd för att klara den svåra situationen.

I september 2004 presenterade Brottsofferjourenas riksförbund (BOJ) enkätundersökningen Brottsoffer i fokus om hur polisen informerar och hjälper brottsoffer. En rad åtgärder och reformer har genomförts för att förbättra brottsoffrens situation på senare år t.ex. bättre ersättning, utökad rätt till målsägande biträde m.m. Sedan 2001 ska polisen informera brottsoffret och fråga om han eller hon vill få hjälp, t.ex. få kontakt med den lokala brottsofferjouren. Men enligt BOJ:s enkät är det i vissa polismyndigheter bara några promille av brottsoffren som tillfrågas, en anmärkningsvärd siffra med tanke på att plikten att informera om hjälp och stöd är inskriven i lag.

Kristdemokraterna menar att det måste bli bättring på det här området.

Utöver det behöver de rättsvårdande myndigheterna ges utökade informationsskyldigheter. För att brottsoffer inte ska behöva uppleva att de av en händelse oväntat stöter på en person som begått brott mot dem eller att en dömd gärningsman söker upp dem under en permission eller efter sin frigivning, bör de rättsvårdande myndigheterna ges i uppdrag att informera brottsoffer om permissioner och frigivningar. En sådan information gör det även möjligt för brottsoffret att ansöka om besöksförbud eller vidta andra åtgärder som personen finner nödvändiga.

Fel! Okänt namn på

Obligatorisk brottsofferkunskap i polisutbildningen

Kristdemokraterna föreslår att brottsofferkunskap införs på schemat på polisutbildningen.

Några av de åtgärder som måste vidtas i arbetet med att förbättra brottsoffrens situation är utbildning och fortbildning för de grupper som i sitt dagliga arbete kommer i kontakt med brottsoffer. Dessa måste erhålla relevant kunskap om brottsoffers situation och behov. Kristdemokraterna menar att brottsofferkunskap ska vara en naturlig och viktig del av polisens utbildning och fortbildning. Andra åtgärder är förbättrade rutiner vid ärenden om besöksförbud samt bättre tillgång till utrustning för utsatta och hotade kvinnor som skydd mot förövaren.

Anpassade domstolslokaler

Kristdemokraterna föreslår att domstolslokaler utformas på ett sådant sätt att brottsoffer och vittnen inte ska behöva konfronteras med gärningsmannen.

Domstolarnas lokaler ska vara utformade på ett sådant sätt att vittnen och brottsoffer inte ska behöva konfronteras med gärningsmannen. Det är inte tillfredsställande att gärningsman, brottsoffer och vittnen hamnar i samma väntrum. Alltför många tingsrätter saknar anpassade lokaler för målsäganden och vittnen. Kristdemokraterna har tidigare krävt att lokalerna i domstolarna ska vara så utformade att de brottsdrabbade, under ett förhandlingsuppehåll, erbjuds möjlighet att vistas i rum som är avskilda från den misstänkte och dennes släktingar och vänner. Detta bör även omfatta de vittnen som har kallats för att styrka målsägandens berättelse. Vi anser också att förhandlingarna bör anpassas och föras under sådana former som inte kan anses kränkande för brottsoffret. Tingshusvärdar bör finnas för att underlätta ett sådant förfarande.

Domstolsverket rekommenderar domstolarna att vid utnyttjandet av sina lokaler beakta målsägandens och vittnenas behov. Detta sker dock inte i tillräckligt stor utsträckning. Rekommendationer räcker inte då domstolarna dagligen kämpar med resursbrist. Problemen kommer dessutom att öka om man i större utsträckning håller rättegång vid s.k. tingsställen. Vi befarar att även säkerheten kommer att minska vid dessa.

Vittnesstöd

Kristdemokraterna föreslår att brottsoffer och vittnen ska ges ett bättre stöd under rättegångsprocessen.

Brottsofferjourenerna m.fl. gör en fantastisk insats vad gäller vittnesstöd. Målsättningen är att det på varje tingsrätt ska finnas frivilliga stödpersoner. Uppgiften för dessa personer är att ge brottsoffer och vittnen ett humant mottagande i domstolen, vara ett moraliskt stöd före och efter rättegången samt kunna svara på frågor och hänvisa vidare.

Kristdemokraterna anser att vittnesstöd ska finnas vid samtliga tingsrätter och hovrätter. Myndigheterna ska också medverka till att vittnesstödsverksamhet anordnas vid de orter där sådan verksamhet ännu inte bedrivs.

Kristdemokraterna anser att det är viktigt att utveckla arbetet med vittnesstödsverksamheten eftersom rättsväsendet är beroende av att människor vågar vittna om vad de varit med om. Verksamheten kan bidra till att minska obehaget och rädslan att berätta om det som hänt. Det är därför glädjande att vittnesstödsverksamheten byggts ut till att omfatta i princip alla tingsrätter och hovrätter. Kristdemokraterna förutsätter att arbetet fortgår till dess att alla tingsrätter och hovrätter har vittnesstödsverksamhet.

Erfarenheter visar att vittnesstödet fungerat bra och uppskattas av de rättsvårdande myndigheter som berörs. Uppbyggnaden av verksamheten bör ske i samråd med Brottsofferjourenernas Riksförbund och andra berörda ideella organisationer. All kunskap och erfarenhet måste tas till vara. Kristdemokraterna vill påpeka att det är angeläget att vittnesstödsverksamheten får en finansiell lösning. Det räcker inte med ekonomiskt stöd under en uppstartningstid. Även frågan om kontinuerligt ekonomiskt stöd till vittnesstödsverksamheten måste ses över. Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket bör få i uppdrag att se över hur ett sådant ekonomiskt stöd ska vara utformat för att förbättra vittnesstödsverksamheten. Verksamheten får inte haverera på grund av bristande resurser.

Bättre skydd för adressuppgifter

Kristdemokraterna föreslår att skyddade adressuppgifter inte ska kunna röjas i en rättsprocess.

I dag kan en kvinna som utsatts för hot och förföljelse få sina adressuppgifter skyddade. Sekretessen kring adressen upphör dock i samband med en rättsprocess eftersom principen om partsinsyn förhindrar domstolen att hemlighålla adressen för den åtalade om denne begär uppgiften.

Ur brottsoffrets eller ett vittnes perspektiv är det givetvis helt orimligt att sekretessen kring en skyddad adressuppgift upphör om adressen ingår i ett åtal vid en domstol. Kristdemokraterna menar att de regler som på detta sätt leder till en ökad otrygghet för våldsutsatta och hotade kvinnor behöver ses över av regeringen och förändras så att skyddade adressuppgifter inte ska kunna röjas i en rättsprocess.

Fel! Okänt namn på

Personer inom rättsväsendet som begår brott

Kristdemokraterna föreslår att personer inom rättsväsendet som döms för brott där det finns fängelse i straffskalan ska fråntas sina jobb.

Ska personer inom rättsväsendet, som dömts för brott, kunna behålla sin tjänst efter lagakraftvunnen dom? Denna fråga har aktualiserats flera gånger under det gångna året, då domare i Högsta domstolen fällts för brott mot sexköpslagen och poliser fått behålla sina anställningar efter dom om misshandel av närstående kvinna. Kristdemokraterna anser att det undergräver förtroendet för rättsväsendet om inte ens de instanser som ska upprätthålla rättstryggheten kan förväntas vara befriade från kriminella. Domare som köper sexuella tjänster och poliser som dömts för misshandel av sina fruar ska inte få ha kvar sina tjänster. Ska en kvinna som misshandlats av sin man behöva konfronteras med en polisman som själv har misshandlat?

Det är viktigt att regelverket kring detta är tydligt. På så sätt kan man undvika en diskussion vid varje enskilt tillfälle. En brottslig handling som kan leda till ett visst straff ska direkt leda till avsked. Vi anser att en rimlig avgränsning är sådana brott som har fängelse i straffskalan. Regeringen bör tillkalla en utredning för att klargöra hur en sådan reglering bör se ut och hur den kan genomföras.

Samhället ska inte döma någon person för alltid. Det är en viktig kristdemokratisk princip att alla människor ska få en ny chans. Därför är det rimligt att ha en tidsgräns på exempelvis fem år varefter det kan bli möjligt att åter erhålla tjänster inom rättsväsendet.

Bristande samtycke och Europakonventionen

Kristdemokraterna föreslår att lagstiftningen ska vara tydlig vad gäller att kvinnors nej till sex alltid ska respekteras.

En utgångspunkt för lagstiftningen om våldtäkt är att varje individs rätt till sexuellt självbestämmande ska skyddas. För att den svenska sexualbrottsregleringen ska uppfylla de krav som följer av Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna krävs en noggrann analys av Europadomstolens dom den 4 december 2003 (M.C. mot Bulgarien; ansökan nr 39272/98). Lagrådet ansåg att de bestämmelser regeringen föreslagit i proposition 2004/05:45 En ny sexualbrottslagstiftning, om våldtäkt och andra sexuella övergrepp borde ha övervägts ytterligare efter en närmare analys av Bulgariendomens tolkning av Europakonventionen. Lagrådet konstaterade att denna dom ”ger...vid handen att Sverige, för att inte bryta mot Europakonventionen, är skyldigt att införa en lagstiftning som medför att varje ’sexual act’ som inte bygger på samtycke utan är ’non-consensual’ ska vara straffbar.” Emellertid påpekade Lagrådet att de krav som följer av Bulgariendomen kan bli uppfyllda även om den aktuella gärningen inte rubriceras som våldtäkt. Enligt de tidigare citerade uttalandena i domen

är det tillräckligt att en "non-consensual sexual act" är straffbar, eventuellt som "sexual abuse".

Trots detta gjorde regeringen inga förändringar i sitt förslag till ny sexualbrottslag innan man lämnade det till riksdagen. För ansvar förutsätts, enligt i 6 kap. 1 § första stycket brottsbalken, att den sexuella handlingen utförts med våld eller hot om brottslig gärning om inte någon av de i andra stycket uppräknade situationerna föreligger, nämligen om offret är medvetslöst, sover, är drogpåverkat, sjuk, skadat, psykiskt störd eller annars i ett hjälplöst tillstånd.

Svensk straffrätt bygger på legalitetsprincipen. Den innebär att straffbestämmelsernas ordalydelse ska tolkas restriktivt. Att i formuleringen "hjelplöst tillstånd" läsa in alla de situationer där en person utsätts för sexuella handlingar mot sin vilja är inte förenligt med legalitetsprincipen. Lagstiftaren kan alltså inte, som regeringen velat hävda, lägga ansvaret för svensk rätts anpassning till Europakonventionen i det aktuella hänseendet på rättstillämpningen. Ansvaret är lagstiftarens.

Lagrådet uttryckte alltså att bestämmelserna i 6 kap. 1 § första stycket brottsbalken kan behöva kompletteras för att inte strida mot våra åtaganden enligt Europakonventionen. Kristdemokraterna anser därför att regeringen bör genomföra en noggrann analys av frågan om bristande samtycke som grund för straffansvar och återkomma till riksdagen i ärendet. Detta bör ges regeringen till känna.

Särskilt utsatt situation

Kristdemokraterna föreslår att våldtäktsbegreppet ska utvidgas för att även omfatta personer i "särskilt utsatt situation".

I och med den nya sexualbrottslagen har våldtäktsbegreppet utvidgats på så sätt att för våldtäkt döms den som genomför ett samlag eller en sexuell handling jämförlig härmed genom att otillbörligt utnyttja att personen på grund av medvetlöshet, sömn, berusning eller annan drogpåverkan, sjukdom, kroppsskada eller psykisk störning eller annars med hänsyn till omständigheterna befinner sig i ett hjälplöst tillstånd.

Under hösten har domstol behandlat ett fall där två unga kvinnor blivit våldtagna i sömnen. Mannen dömdes till två och ett halvt års fängelse enligt den nya lagen. Det är positivt att den nya lagen skyddar sovande personer.

Av regeringens proposition framgick emellertid att kriminaliseringens räckvidd i stora drag är avsedd att vara densamma som enligt tidigare lagstiftning. Den nya lagen innebär att den praxis som utarbetats angående begreppet "hjelplöst tillstånd" står fast. Regeringen frångick således den utvidgning som Lagrådet förordade genom att låta straffbestämmelsen omfatta även det fallet att en person har befunnit sig i en särskilt utsatt situation. Detta anser Kristdemokraterna vara både anmärkningsvärt och felaktigt då man inte uppfyller de krav som får anses följa av Bulgariendomen.

Kristdemokraterna anser att det är bra att våldtäktsbestämmelsen utvidgats till att även omfatta de s.k. utnyttjandefallen men finner att lokutionen "hjelplö-

Fel! Okänt namn på

löst tillstånd” uppenbarligen inte är tillräckligt långtgående. Den nya lagen leder till att kvinnan inte skyddas i tillräckligt stor utsträckning. I likhet med Lagrådet anser Kristdemokraterna därför att ”hjälpöst tillstånd” i stället bör bytas ut mot ”särskilt utsatt situation”.

Stoppa reklamen för sexklubbar

Kristdemokraterna föreslår att en utredning ska tillsättas om förbud mot förnedrande reklam.

Ett samhälle som erkänner alla människors lika och okränkbara värde måste reagera när kvinnor systematiskt kränks och utnyttjas. De sexklubbar som finns i Stockholm utgör i det sammanhanget ett mycket allvarligt problem. Bilor, försedda med stora reklamskyltar med lättklädda kvinnor, gör reklam för klubbarna. Den bild av kvinnor som sprids är kränkande. Vi har en lag som förbjuder sexköp samtidigt står vi handfallna inför reklam som bjuder ut kvinnor till försäljning. Tala om dubbelmoral.

Allt fler medborgare har reagerat på sexualiseringen av det offentliga rummet och på den objektifiering av kvinnan och hennes kropp det medfört. Det är dags att se över regleringen för könsdiskriminerande reklam.

Regeringen har sagt sig vilja avvakta resultatet av det arbete den påbörjat när det gäller sexualiseringen av det offentliga rummet och vill satsa på riktlinjer, självreglerande organ och påverkanskanaler utanför lagstiftningen. Problemet är bara att de som ligger bakom sexklubbarnas verksamhet inte är mottagliga för opinionsbildning eller för att medverka till självreglering.

Anmälningarna till näringslivets etiska råd har mer än fördubblats de senaste åren. Men det är inte till någon nytta för rådet att behandla dem eftersom sexklubbarna, i motsats till de flesta seriösa företag, inte bryr sig om rådets uttalanden.

Vi kristdemokrater anser att det gått för långt när kvinnor systematiskt kränks och förnedras i reklam, och vi begär därför att regeringen ska tillsätta en utredning som får i uppgift att utarbeta förslag på förbud mot reklam som kränker människovärdet på det vis som porrbyråerna gör.

Förbjud sexköp i hela Europa

Kristdemokraterna föreslår att Sverige ska verka för att köp av sexuella tjänster förbjuds i hela EU.

Sommaren 2002 antog EU ett rambeslut angående arbetet mot människohandel som ska gälla i alla medlemsländer. I rambeslutet har man straffbelagt hela kedjan: rekrytering, transport och upplåtelse av utrymmen för att hyra och sälja. Däremot har man inte straffbelagt sexkunderna. I Sverige är det förbjudet att köpa sexuella tjänster men i andra europeiska länder är det tillåtet. Kristdemokraterna anser att Sverige inom EU bör verka för att köp av

sexuella tjänster ska förbjudas och sexköparna lagföras och bestraffas. Efterfrågesidans del i människohandeln måste komma till klart uttryck i EU-rätten genom att komplettera rambeslutet mot människohandel med att även kriminalisera sexköp.

Skärp straffet för människohandel

Kristdemokraterna föreslår att minimistraffet för människohandel för sexuella ändamål höjs från två till fyra års fängelse.

Sedan juli 2002 har Sverige en lag som kriminaliserar människohandel och förövarna straffas med mellan två och tio års fängelse. Med tanke på den kränkning av människovärdet som människohandeln innebär anser vi att straffsatsen måste skärpas. Vi föreslår därför att minimistraffet för människohandel för sexuella ändamål höjs från två till fyra års fängelse. Vi menar att detta brott är att likna vid människorov dvs. att bortföras mot sin vilja. För människorov döms till mellan fyra och tio års fängelse, eller livstid. Det finns ingen anledning att se mildare på människohandel.

Då detta brott generellt sett inte ger lika långa straff som exempelvis narkotikabrott har det skett en överströmning från mer riskfylld brottslighet till människohandel som dessutom visat sig minst lika lukrativt för förövarna.

Mot bakgrund av vad som här sagts anser Kristdemokraterna följaktligen att straffsatserna bör skärpas inom detta område.

Översyn av lagen om människohandel för sexuella ändamål

Kristdemokraterna föreslår att det ska bli lättare att dömas för människohandel.

Det krävs även en förändring av lagstiftningen för att kunna komma åt gärningsmän som misstänks för människohandel. I dag finns det ett krav på att gärningsmannen ska ha använt sig av otillbörliga medel. Detta krav finns inte för brott mot barn under 18 år, och därför har fällande dom om människohandel för sexuella ändamål endast avkunnats i fall där offren varit under 18 år. Hittills har som sagt endast två fällande domar för människohandel för sexuella ändamål meddelats. Kravet på "otillbörliga medel" har medfört att åtal för människohandel i vissa fall har justerats till koppleri eftersom det inte har gått att styrka att "otillbörliga medel" använts. Kristdemokraterna anser mot den bakgrunden att brottsrekvisiten för människohandel måste ses över. En möjlighet är att slopa kravet på "otillbörliga medel" även då det gäller vuxna offer.

Fel! Okänt namn på

Uppehållstillstånd till offren för människohandel

Kristdemokraterna föreslår att den som fallit offer för människohandel ska kunna få permanent uppehållstillstånd.

Enligt Europeiska rådets direktiv 2004/81/EG om uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare ska offer för människohandel erbjudas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för att de ska kunna vittna mot sina förövare. Detta är en viktig del i kampen mot människohandel och organiserad brottslighet. För brottsoffret kan det tidsbegränsade uppehållstillståndet under en rättslig process dessvärre uppfattas som ännu ett utnyttjande. Vid hemkomsten riskerar de sedan att utsättas för repressalier, bli uppsökta av brottslingor och förskjutas av sina familjer när de inser vad som hänt i främmande land.

I dag har endast de offer som samarbetar med rättsväsendet i Sverige rätt till det stöd svenska myndigheter kan ge. Kristdemokraterna anser att brottsoffrets grundläggande rättigheter ska tillgodoses utan att rättigheterna villkoras. Vi anser därför att kvinnor och barn som utnyttjats som sexslavar ska kunna söka och få uppehållstillstånd som skyddsbehövande eller på humanitär grund.

Skadestånd till offren för människohandel

Kristdemokraterna föreslår att staten ska förskottera skadestånd till de personer som faller offer för människohandel och att pengar som kommer från människohandel enklare ska kunna frysas och beslagtogs.

Sverige måste förskottera skadestånd till brottsoffret i likhet med vad som gäller i merparten av EU:s medlemsländer. I många fall står brottsoffer utan det skadestånd som tilldömts dem eftersom gärningsmännen oftast visar sig sakna betalningsförmåga. För att undvika att brottsoffret återigen får lida vill vi att staten ska förskottera brottsoffer det skadestånd som dömts ut. Det blir särskilt viktigt i de fall då brottsoffret tvingas, eller väljer att, lämna landet efter rättsprocessen.

Vi anser också att pengar som misstänks härröra från människohandel enklare ska kunna frysas och efter fällande dom beslagtogs.

Ge offer för människohandel rätt till en stödperson

Kristdemokraterna föreslår att samhället utser en god man åt de personer som fallit offer för människohandel.

God man förordnas för ensamkommande flyktingbarn. Kristdemokraterna menar att det bör gälla också för de utsatta människor det här är fråga om. Den gode mannen ska hjälpa offret i kontakterna med svenska myndigheter. Detta kan vara mycket komplicerat att sköta själv, särskilt med tanke på den pressade situation offret befinner sig i.

Hedersrelaterat våld

Kristdemokraterna föreslår integrationspolitiska åtgärder med fokus på familjen för att stävja hedersrelaterat våld.

Situationen för flickor och unga kvinnor som hotas och kontrolleras av sina anhöriga behöver särskilt uppmärksammas. Hedersrelaterat våld är inget hedersamt. Det är fruktansvärda brott. Det behövs större resurser för skyddat boende så att de flickor och unga kvinnor som är i behov av skyddat boende kan få tillgång till det omgående. Men långt viktigare är att vi lär oss att ta itu med och tackla det tänkande som ligger bakom den s.k. hederskulturen och att vi med en större effektivitet än i dag beivrar dessa brott.

Orsakerna till brotten står inte enbart att finna i olika invandrargruppers kulturer. Regeringens misslyckade integrationspolitik bär ett stort ansvar för många unga kvinnors lidande.

I dag ges många invandrare aldrig en riktig chans att komma in i det svenska samhället och får på så sätt inte heller möjlighet att ta del av de värderingar som präglar vår syn på kvinnor och män. Den socialdemokratiska regeringen har låst fast generationer av invandrare i bidragsberoende samtidigt som de med pekpinnepolitik försöker förmå familjer och enskilda att bli försvenskade och ge upp sina rötter.

Invandrare måste ges möjlighet att snabbt komma in på arbetsmarknaden genom en högre grad av individualisering av den svenska undervisningen där en del av utbildningen sker i arbetslivet. På detta sätt knyts också kontakter mellan svenskar och invandrare som kan fungera som norm- och värdeförmedlare och vara berikande för alla parter.

Samhället måste på ett tydligare sätt stödja familjen. Det blir lätt spänningar i en invandrarfamilj där föräldrarna har rötterna i det gamla hemlandet samtidigt som barnen alltmer blir en del av familjens nya hemland. Dessa konflikter måste uppmärksammas av sociala myndigheter, i familjerådgivning och i skolans samlevnads- och sexualundervisning. Att uppmärksamma familjen är minst lika viktigt som att bereda plats på arbetsmarknaden för att få en fungerande integration där normer och värden överförs och så att vi kan bekämpa problematiken med hedersmord.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 27 september 2005

Maria Larsson (kd)

Peter Althin (kd)

Ingvar Svensson (kd)

Yvonne Andersson (kd)

Tuve Skånberg (kd)

Olle Sandahl (kd)

Helena Höij (kd)

Ingemar Vänerlöv (kd)